

Zodpovednosť kresťanky v cirkvi a v spoločnosti.

Mag. Gertrud Dorn, Stuttgart

Milé sestry, som vďačná, že smiem byť opäť prítomná na seminári Spoločenstva evanjelických žien. Počas uplynulých rokov sme sa už spoločne zaoberali rôznymi témami a navzájom sme sa učili počúvaním Božieho slova, skúsenosťami z rôznych krajín, cirkví a tradícií.

Dnes som so sebou priniesla náročnú tému. Zamestnáva ma zvlášť pri pohľade na našu nemeckú spoločnosť a pri pohľade na výzvy, ktorým čelia kresťanské cirkvi v Európe. Výzvy pre kresťanov, predovšetkým tie pre evanjelických kresťanov, sú veľké. Tu sa vnucuje otázka: môžeme si my, evanjelické ženy dnes ešte dopriať skromne zostať v úzadí a nepreberať zodpovednosť v cirkvi a spoločnosti? Nie sme práve my, ženy, potrebné - s našimi talentami, s našou schopnosťou nasadenia sa a húževnatosťou - aby sme posilnili a chránili život?

Viac a viac sa v našej spoločnosti a vo veľkej európskej politike začína presadzovať finančný aspekt a to vo všetkých oblastiach: v otázkach kultúry, v otázkach rodinnej politiky a predovšetkým v sociálnej oblasti a jej rôznorodých úlohách. Rozhodujúcou sa stáva otázka: môžeme si to dovoliť?

Tu musíme my kresťanské ženy pozorne počúvať Božie slovo: opýtal sa Pán Ježiš Kristus čo len jediný krát – keď sa ujímal detí, žien, chudobných, vylúčených, smútiacich, zúfalých alebo chorých – či sa to oplatí, čo z toho vyjde „pod čiarou“? Dôstojnosť človeka má svoj základ v tom, že každý jednotlivec je utvorený podľa Božieho obrazu. Ježiš Kristus videl každého človeka v jeho biede a venoval mu plný záujem a podporu! Prebral zodpovednosť za svojho trpiaceho blížneho a použil lásku. Iste, neuzdravil všetkých; nevyriešil všetky problémy, ktoré mu položili k nohám. Ale zreteľne poukazoval na budúcnosť, v ktorej nebude ani utrpenie, ani bieda (Zjavenie Jána 21). Ježiš Kristus nikdy neprepočítaval, ani svoje sily pri svojom osobnom nasadení, ani finančné ohodnotenie. Jeho učeníci počítali a účtovali, napríklad pri pomazaní Ježiša v Betánii (Marek 14,3-9); ale Pán Ježiš to striktne odmietol.

Ježiš Kristus prebral zodpovednosť za ľudí, ktorých mu Boh zveril. Keď my, kresťania, prevezmeme zodpovednosť, vtedy Ho nasledujeme a odpovedáme na to, čo On urobil pre nás. Ježiš Kristus predžil a ukázal, ako vyzerá kresťanský obraz človeka. Držal sa pri tom **dvojitého prikázania lásky**, lásky k Bohu a lásky k blížnemu, ktorá zahŕňa aj lásku k sebe. Dvojité prikázanie lásky rešpektuje samozrejme aj 10 Božích prikázání, ktoré Boh dal svojmu ľudu. Martin Luther vysvetlil prikázania vo svojom Katechizme pre evanjelických kresťanov. Božie prikázania sú pre kresťanov v každej životnej situácii ako vodiace čiary na ceste a ako lano, ktoré drží plachtu na lodi; v nedeľu, aj počas bežného dňa. Keď sa ľudia držia tohto lana, nemusia sa ani v ťažkých chvíľach a pokušeniach pokľnúť a padnúť.

To nás naučila nedávna história. Tu, na Slovensku, počas dlhoročnej vlády komunizmu, a aj u nás v rozdelenom Nemecku. V západnej Európe sme mali obrovské možnosti v slobodnej demokracii. Ako kresťania sme mohli bez ohrozenia tvoriť a budovať verejný život a tak preberať zaň zodpovednosť. Ale sebeckosť ľudí, egoizmus a hospodárske, ekonomické tlaky boli stále silnejšie. Nezištne prebrať zodpovednosť sa stalo nmoderným. Zodpovednosť v spoločnosti sa spájala s mocou a aj s profitom/ziskom. Ale to nie je ten druh zodpovednosti, o ktorom hovorí kresťanská predstava o človeku.

Kresťanský pohľad na človeka vidí v každom človeku Bohom milované stvorenie. Stvorenie je potrebné chrániť a každému človeku poskytnúť právo a pomoc bez ohľadu na osobu. Pokoj a sloboda

v spoločnosti sú predpokladom pre to, aby sa to mohlo podariť. Len potom sa môžu rozvíjať ľudské talenty a môžu byť zodpovedne použité v spoločnosti.

Čo znamená život v slobode, to sme sa naučili za posledných 20 rokov si vážiť. Zároveň bola spomienka na 20.-výročie „zamatovej revolúcie“ podnetom k vnútornej inventúre. Kde stojíme teraz? Využili sme na východe aj na západe slobodu na to, aby sme sa zodpovedne usilovali a zasadili o udržanie a posilnenie demokracie a za život v slobode a v spravodlivosti pre všetkých ľudí na našom kontinente? „Zamatová revolúcia“ sa stala merítkom. Objasnila základné potreby ľudí: pokoj a sloboda pre všetkých. Pokojné demonštrácie spôsobili zmenu. Sviečky a modlitby spôsobili zrútenie múrov! Cirkvi a bohoslužby boli miestami sústreďenia sa a vyslania. Vtedajší mocipáni dokázali pracovať s násilím, zbraňami a krikom; to boli ich nástroje. Ale zoči-voči modlitbám boli bezmocní! Modlitby majú netušenú moc. Patria k „príručnému náradu“ a ku „základnej výbave“ kresťana, aj vtedy, keď už v slobodnej demokracii preberá zodpovednosť.

Demokratický štát u nás a u vás môže a má stanoviť rámcové pravidlá pre spoločný život ľudí. Ale o to, aby ľudia v krajine žili zmysluplný a hodnotný život, sa môže postarať len v obmedzenej miere. V tejto oblasti sme povolaní práve my, kresťania – a predovšetkým ženy - kresťanky; pre ktoré je možné kreatívne nasadenie a pre ktoré sú otvorené aj iné oblasti okrem detí a cirkvi. Teda majú k dispozícii aj iné schopnosti, než potrebujú v bežnom živote, alebo aké sú žiadané v zamestnaní. Mimo spolupráce s inými ženami a ženskými spolkami sme my, kresťanské ženy, zväčša už zapojené do nejakej siete spolupráce. Lebo potrebujeme spoluprácu s inými a potrebujeme rôznorodé schopnosti a obdarovania, ak chceme ako kresťanky zodpovedne zasiahnuť do spoločnosti.

Bola som požiadaná, aby som ku tejto téme porozprávala moje skúsenosti.

Veľmi skoro v mojom živote som musela prebrať zodpovednosť vo veľkej rodine s často chorou matkou. Život musel bežať ďalej. To bolo jednoducho tak. Ale bolo to pre mňa prirodzené. Prijatť a zodpovedne vykonať úlohy, ktoré mi boli položené k nohám; v rodine, evanjelickom študentskom zbore, v mojom bydlisku a v rôznych oblastiach života a práce cirkvi.

Napríklad: v našej mestskej časti bol ohlásený príchod iránskych žiadateľov o azyl. Bola to prvá väčšia skupina azylantov, ktorí mali byť ubytovaní v mestskej štvrti. Obyvatelia mali strach pred cudzími. Po okolí sa šírili divoké klebety. Ale táto časť mesta musela povinný podiel utečencov ubytovať. Uskutočnilo sa stretnutie obyvateľov, ktoré prebiehalo veľmi búrlivo. Spontánne som navrhla vytvoriť ekumenickú skupinu, ktorá by sa pripravila na príchod utečencov, prijala by ich tu a v budúcnosti by ich sprevádzala. Prihlásila sa veľká skupina kresťanov zo všetkých zborov v našej štvrti. Začali sme svoju prácu s pomocou informácií od odborníkov a dobre sme sa pripravili. Žiadatelia o azyl prišli. My sme boli tam, počúvali sme, jedli sme spolu, oslavovali, chodili sme s nimi na úrady, organizovali sme športové podujatia a pomáhali sme traumatizovaným mladým ľuďom, ktorí mali obrovskú túžbu po domove, aby zvládli život v cudzine. Bolo možné realizovať veľa praktickej pomoci, lebo ochota darovať bola v obyvateľstve veľká. Zažili sme zázraky, ktoré sme nepokladali za možné.

Neskôr prišli stovky ďalších žiadateľov o azyl. Boli zložení v prázdnych fabrikách, sčasti v nedôstojných podmienkach. Išli sme spolu na úrady, diskutovali sme a žiadali zmenu, starali sme sa o ich rozptylenie, slávil sme s nimi sviatky, balili sme stovky mikulášskych balíčkov a mnoho ďalších vecí. Vždy sme si boli vedomí toho, že túto prácu musíme robiť v kresťanskej zodpovednosti. Verejná mienka bola proti prijímaniu azylantov a cudzincov. Ale Boh miluje cudzincov! V 5. Mojžišovej 10,18-19 je napísané? Boh „miluje cudzincov a dáva im jedlo a odev, Preto aj vy máte milovať cudzincov.“ Spolupráca v ekumenickej

skupine s podporou vo všetkých cirkevných zboroch našej štvrte bol dobrý predpoklad pre úspech našej práce. Jeden, alebo dvaja by neboli veľa dosiahli.

Aj v školách mojich detí som niesla po mnoho rokov zodpovednosť v rodičovskej rade. Pretože som poznala mnohé rodiny z našej štvrte, bolo možné nájsť riešenia v prípadoch finančných problémov rodín, alebo pri problémoch s učiteľmi. Celý jeden ročník nechcel viac vyučovanie náboženstva. Prišli ku mne, aby našli pomoc a radu. Ja pokladám vyučovanie náboženstva v škole za veľkú šancu, aby sa mladí ľudia dostali do rozhovoru o kresťanstve. Nakoniec žiaci aj napriek frustrácii a problémom s učiteľom tieto hodiny vydržali do konca školského roku. V novom školskom roku dostali nového učiteľa.

Susedská pomoc, organizovaná Diakonickou stanicou v našom cirkevnom zbore - to bola tiež práca v rámci kresťanskej zodpovednosti. Išlo najmä o opatrovanie starších ľudí. Bolo potrebné ich sprevádzať – prinajmenšom na pár hodín ich oslobodiť od osamelosti a priniesť im do domu trochu „sveta“ a života. Snáď mi bolo dopriate niekoľkým starým a chorým ľuďom na konci ich života priniesť a dať zažiť trochu lásky.

Mnoho rokov som bola aktívna v práci so ženami v cirkvi. Pri tejto práci bol pre mňa dôležitým cieľom rozhovor o Biblii, prepojenie ich otázok a starostí s biblickým posolstvom. Aby mohla byť Biblia pomocou pre život, je potrebné ju poznať. Na tom sme pracovali. Padlo mi k dobru, že som mohla spolupracovať na viacerých vydaniach Katechizmu pre našu dobu. Myslím si, že viesť ľudí k čítaniu a štúdiu Biblie je tiež jedna z úloh v rámci kresťanskej zodpovednosti.

Prišli mnohé ďalšie úlohy v cirkevnom zbore, v synode našej cirkvi a v Synode Evanjelickej cirkvi v Nemecku k tomu. Synody sú zodpovedné za financie a zákonodarstvo v našej cirkvi. Tu sa dostanú k reči všetky témy, ktoré sú pre našu spoločnosť dôležité. S kresťanskou zodpovednosťou sa tu snažíme použiť peniaze, ktoré máme k dispozícii, vytvoriť zákony, podnecovať a povzbudzovať zbory textami a informáciami, zaoberať sa sociálnymi otázkami.

Minulý rok bola hlavnou témou Synody vo Württembergsku téma: Chudoba medzi nami. Je nutné vnímať a vidieť chudobných a ľudí mimo spoločnosti v našich zboroch a pomôcť im dôstojne žiť. Chudoba je v Nemecku často ukrytá, zahanbujúca a neviditeľná. Úlohou cirkevného zboru je vidieť, čo sa deje v susedstve, nechať sa tým dotknúť a byť alebo sa stať ľudským, pomôcť alebo poradiť. Mnohí ľudia sa už totiž z vlastných síl nedokážu k iným priblížiť, alebo nevedia požiadať o pomoc. Počas svojej biedy už rezignovali a sú deprimovaní. Na základe kresťanskej zodpovednosti môžeme vytvoriť pracovné skupiny, alebo ženské krúžky, ktoré sa zasiajú o prekonanie skrytej núdze, ktoré vedia, kde je pomoc potrebná. Alebo sú len jednoducho k dispozícii! Cirkevné zbory musia znovu prebrať diakonickú zodpovednosť. Mnohí ľudia potrebujú v prvom rade zažiť otvorené ucho a srdce, človeka, ktorý sa im stane blízkym a je pripravený spolu s nimi a pre ich dobro ďalej rozmýšľať, aby znovu získali budúcnosť.

Práca v Synode sa deje v širokom horizonte a zaoberá sa rôznorodými témami. My, kresťanské ženy, kladieme pri každej téme veľký dôraz na ľudskosť v našej práci; na tie aspekty, ktoré podporujú spoluprácu a život vôbec. Deti a dospievajúci, postihnutí a starí ľudia, ženy sú zvlášť v centre záujmu a tým aj mnohé problémy, ktoré robia život ťažkým, alebo až neunesiteľným. Vždy znovu sa zaoberáme témami ako detská chudoba, mimoriadna záťaž matiek, ktoré sami vychovávajú svoje deti; stúpajúce násilie v rodinách – dokonca na všetkých sociálnych úrovniach. Uvedomenie si týchto problémov je často ten prvý krok, ktorý musí byť urobený. Hľadanie priateľov, pomocníkov, sprievodcov života je ten ďalší. Dôležité je byť kreatívnym a v problémoch jednať primerane. Štátne miesta a úrady často nesmú urobiť to, čo je v cirkvi

a v kresťanských spoločenstvách možné. Cirkevné zbory majú obrovskú slobodu konať. Tu zostáva veľa toho, čo je potrebné s kresťanskou zodpovednosťou vykonať.

V mojej práci v cirkvi najdôležitejšou časťou bola a je práca v ekuméne. Človeku sa rozširuje horizont života, keď sa pozrie za plot svojej cirkvi a vlastného zboru a začne vnímať sestry a bratov celosvetového kresťanstva. Žijeme v jednom svete. Dnes nie je možné uzavrieť sa pred biedou a problémami súrodencov iných cirkví. Musíme sa nanovo učiť a zacvičiť sa v delení sa o to čo máme, a to na základe kresťanskej zodpovednosti. Pretože každý človek je Bohom obdarený, máme toho veľa, o čo sa môžeme podeliť. Ako vieme, láska rastie a zväčšuje sa práve delením a pri tom jej nikdy nie je menej.

Milé ženy, iste je Vaša situácia v cirkvi a vo Vašich zboroch iná ako ju opisovali moje skúsenosti.

Chcem Vás povzbudiť, aby ste sa angažovali, aby ste boli kreatívne a stávali sa kreatívnymi / tvorivými. Aby ste sa chytili úloh, ktoré sú Vám položené k nohám. Ženy dokážu veľa, neuveriteľne veľa, keď vidia potrebu niečo zmeniť, pomôcť, posilniť a posunúť život ďalej. Viem, že keď si my, kresťanské ženy, uvedomíme a prevezmeme kresťanskú zodpovednosť, budú sa diať zázraky. Zázraky sú možné! Verme tomu!

DISKUSIA:

Niekoľko podnetov, **ako by bolo možné spolu s ostatnými prevziať zodpovednosť.**

Hlavnou myšlienkou pri tom je: **spolu s ostatnými!**

Potom rozmýšľať:

- Aká je situácia v mojom zbore, alebo na mieste kde žijem?
- Aké problémy vidím?
- Kde vidím možnosť a potrebu prevziať zodpovednosť?
- Ako nájdem ľudí, ktorých by som oslovila a získala pre určitú úlohu?
- Čo by som mohla rada robiť a zmeniť?
- Čo sú moje dary a silné stránky? Ako ich spojím s týmito úlohami?
- Prevziať zodpovednosť nemá byť v prvom rade záťaž a bremeno, ale má vyrásť z radosti a slobody kresťana. Prevziať zodpovednosť má viesť ku obohateniu a ku rastu vlastnej osobnosti. Má sa diať z lásky k ľuďom a túžby pomôcť danej veci.

Preložila Mgr. Eva Oslíková